

Satsa på fred och alliansfrihet – inte på militär upprustning och Natosamarbete!

Beslutet om försvarspropositionen som togs av riksdagen den 15 december ger anledning till stor oro. Det innebär en större satsning än på flera decennier. Försvarsanslaget ökar från faktiska utgifter 2019 om 61,6 till föreslagna utgifter för år 2025 om 87,7 miljarder, dvs en ökning med 44 procent. Ytterligare höjning aviseras för 2026-2030. Det militära försvaret får huvuddelen och civilförsvaret bara 4,2 miljarder motsvarande 4,7 procent av det totala.

Pengarna går till material för alla vapenslag, sex nya regementen bland annat i Sollefteå och Falun, ammunition och utbyggnad av infrastruktur. Försvarsministern har i klartext uttryckt att avsikten är att underlätta för Natotrupp att gå österut från Trondheim i Norge, dvs genom Sverige mot Ryssland! Tanken är att Sverige ska bygga upp sitt försvar så att vi ska förlita oss på "hjälp utifrån", dvs Nato och grannländerna. Civilförsvaret ska se till att vi klarar oss i 3 månader i händelse av kris eller krig.

Sveriges närmande till Nato fortsätter. Vi samarbetar i krigsövningar flera gånger om året. Världlandsavtalet (2016) gör det lättare att genomföra de planerade förändringarna. Det är uppenbart att regeringen helt tänker i termer av militär säkerhet. Att se till människors behov och förebyggande av konflikt och krig tas inte på allvar. Mänsklig och global säkerhet har tappats bort. Under det kalla kriget strävade vi efter "gemensam säkerhet" och det betydde hänsyn till allas säkerhet, även motståndarsidans. Det fanns en värld att måna om. Nu talas det om "säkerhet tillsammans med andra" i betydelsen samarbete med (eller egentligen skydd av) världens största militärmakt, militäralliansen Nato som leds av USA vars militärutgifter är mer än 10 gånger Rysslands. Ryssland utmålas i analysen "Säkerhetspolitik" kapitel 5 sida upp och sida ner som aggressivt och hotfullt. Rysslands perspektiv tas överhuvudtaget inte upp.

Forskning och kunskap om konflikter och konflikthantering lyser med sin frånvaro. Vad gör den som känner sig hotad och som dessutom lever med samma tänkesätt/världsbild eller paradigmen där avskräckningstanken är förhärskande? Rustar upp så klart. Vi ser en oerhört farlig upprustning i världen. I propositionen talas ganska mycket om kärnvapen, men inget om att Sverige får problem av att verka tillsammans med Nato och kärnvapenländerna USA, Frankrike och Storbritannien samt de länder (Tyskland, Belgien, Nederländerna, Italien och Turkiet) som har USAs kärnvapen. Sverige blir utsatt som möjlig krigsskådeplats i ett modernt krig där kärnvapen kommer att spela roll.

Sverige skulle bäst skydda sig som neutralt och alliansfritt. Sverige måste ställa upp bakom FN:s förbud mot kärnvapen som från den 22 januari kommer att bli internationell lag! Det är en skam att Sverige inte ratificerat och därmed inte deltar i det viktiga arbetet att få slut på testning, utveckling, tillverkning, lagring och överföring av kärnvapen till andra. Kärnvapen hotar hela planeten.

Ett annat planetärt hot är klimat- och miljöförstöring. Parisavtal och FN:s globala hållbarhetsmål nämns, men ingen hänsyn tas till dessa. Med den stora militära satsning som föreslås kommer naturligtvis utsläppen att öka. Militärövningarna har de senaste åren blivit allt större och allt fler. Ökade övningar ger ökade utsläpp. De allra största kommer från stridsflyget. Problem är att det inte går att få fram rättvisande siffror på bränsleåtgång och miljöskadliga utsläpp eftersom Försvarsmakten inte redovisar skilda eller ens samlade poster. Den redovisar inte främmande staters klimatpåverkan och inte svenska utsläpp utomlands, i

luft, på land och i vatten. Det innebär förstås stora svårigheter att få en rättvisande bild. Vapenindustrin ger också utsläpp.

Svenska Freds- och Skiljedomsföreningen publicerade i september rapporten "FRIKORTET – en granskning av försvarets klimatarbete" där de skriver: "Försvarsmakten är den enda större myndighet i Sverige som är undantagen miljöledningssystemet och som inte berörs av förordning (2009:907). Myndigheten behöver därmed inte rapportera till Naturvårdsverket som andra myndigheter och saknas i sammanställningar och uppföljningar av miljöarbetet." Naturvårdsverket har föreslagit att Försvarsmakten ska bli delaktigt i nämnda miljöledningssystem och därmed tvingas rapportera. Hur det blir med det får vi se.

Den stora risken för krig i vårt närområde beror på konflikten mellan Nato och Ryssland. Där gör Sverige bäst nytta som neutralt och alliansfritt. För det krävs att Sverige ser till kunskaper om konflikthantering för att främja freden och slutar tala om ett grannland som aggressivt. Förtroendeskapande utrikespolitik kräver att man inte utpekar någon som skurkstat. Det ger ingen förutsättning för dialog.

Ett modernt storkrig kommer att föras med kärnvapen och det måste undvikas. Krig förs med hjälp av satelliter. Här är Sverige djupt involverat. Vi måste alla tänka om och följa FN-stadgans uppmaning om fred. En ratificering av kärnvapenförbudet och upphävande av världslandsavtalet skulle vara en början att återföra Sverige till att bli en fredlig och fredsfrämjande buffert i världspolitiken. Försvarsbeslutet gör oss rädda.

Astrid Ståhlberg, aktiv i Sveriges Fredsråd

Erni Friholt och Ola Friholt, Fredsrörelsen på Orust

Gudrun Schyman, ordförande i klimatnätverket Fria Pensionärer

Helge Sonntag, ordförande i Daladistriktet av Svenska FN-förbundet

Ingalill Ek, Kvinnor för Fred Uppsala

Jan Strömdahl, Folkkampanjen Kärnkraft-Kärnvapen

Karin Utas Carlsson, pensionerad barnläkare, fil.dr pedagogik (fredsundervisning)

Lars Drake, f.d. adjungerad professor, fredsaktivist, medlem i Nej till Nato.

Måna Wibron, Kvinnor för Fred, Sundsvall

Staffan Ekbom, Nej till Nato.

Susanne Gerstenberg, Kvinnor för Fred